

Netneutraliteit in Nederland

Column Nico van Eijk

De nieuwe Europese telecommunicatieregels moeten ook in Nederland geïmplementeerd worden. Daartoe behoren ook regels over netneutraliteit. Transparantie moet er voor zorgen dat gebruikers weten wat er al dan niet aan verkeer wordt geblokkeerd (bijvoorbeeld Skype op mobiele netwerken). Toezichthouders moeten daarnaast de bevoegdheid hebben om eventueel regels op te leggen aan telecomaandbieders. Nederland neemt meestal als uitgangspunt dat Europese regels zo veel mogelijk een op een moeten worden omgezet. Er verscheen dan ook een voorontwerp van wet waarin dat keurig gebeurde en verzoeken om verdergaande regelgeving werden afgewimpeld. Ook het wetsvoorstel dat de minister naar het parlement zond, week niet af van wat er minimaal moest worden omgezet.

Vervolgens werd duidelijk wat een minderheidskabinet betekent: meerderheden in het parlement zijn niet bij voorbaat een gegeven en dat biedt interessante mogelijkheden om eens een alternatief balletje op te werpen. Vrijwel meteen werd een amendement ingediend om netneutraliteit meer expliciet te regelen. De eerste versie daarvan werd ondertekend door D66, PvdA, Groen Links en de SP, wat nog geen Kamermeerderheid opleverde. Maar de uiteindelijke versie kon ook op steun van de PVV rekenen (en een aantal PVV-amendementen werd weer door andere partijen ondersteund). De VVD zette nog een 'aanbiedersvriendelijke' versie in de markt, maar die kon verder niemand bekoren en werd dan ook weer ingetrokken. Aanvaarding van het amendement werd een no-brainer toen minister Verhagen een ommezwaai maakte en de Kamer liet

weten dat hij geen bezwaar had: was het omdat hij als fervent iPhone gebruiker de voordelen van ongeblokkeerde toegang tot Skype en WhatsApp zag?

Trots berichtten de kranten dat Nederland na Chili het tweede land was waar netneutraliteit een wettelijke basis had gekregen. Nu is een vergelijking met Chili niet altijd de beste en laten we het er maar op houden dat Nederland in ieder geval het eerste land van de Europese Unie is met een wettelijke regeling. Althans, als de Eerste Kamer er mee instemt, maar dat lijkt geen probleem op te gaan leveren.

Nu even de regeling zelf: het is een gecompliceerd wetsartikel geworden (artikel 7.4a voor wie het wil opzoeken) met maar liefst vier pagina's toelichting die ook niet altijd even duidelijk zijn. Het komt er op neer dat de toegang tot diensten en toepassingen op het internet niet mogen worden geblokkeerd of vertraagd. Op zich simpel, maar er zijn natuurlijk altijd uitzonderingen. Zo mogen telecomaandbieders ingrijpen om de gevolgen van congestie te beperken, maar daarbij mogen ze niet discrimineren tussen gelijksoortige diensten. Ook integriteit en veiligheid kunnen redenen zijn om netneutraliteit te beperken. Verder is het blokkeren van spam toegestaan en moeten vanzelfsprekend wettelijke voorschriften of rechterlijke bevelen worden nageleefd. Belangrijk is verder de bepaling dat aanbieders de hoogte van de tarieven voor internettoegang niet afhankelijk mogen maken van de diensten en toepassingen die via het internet worden aangeboden: het vragen van een vergoeding voor gebruik van Skype of WhatsApp is dus niet toegestaan.

Er zal nog wel veel discussie zijn over hoe een en ander moet worden uitgelegd en gehandhaafd. Wat is vertragen? Wat is congestie? Wat zijn gelijksoortige diensten? Hoe zit het met geschillen over peering/interconnectie? Vallen partijen die zitten tussen de internetdienstenaandbieders en aanbieders van internettoegang ook onder de bepaling? Met andere woorden, kan een telco vergoedingen gaan vragen aan een partij als YouTube voor het transport van video, dat veel capaciteit inneemt?

Het eerste effect van het amendement is al zichtbaar: mobiele aanbieders zien af van hun plannen om klanten te laten betalen voor bepaalde toepassingen. Het weglopende telefoon- en sms-verkeer wordt gecompenseerd met meer geavanceerde tariefmodellen, gebaseerd op de snelheid van de verbinding en de omvang van het dataverkeer.

De belangrijkste vragen liggen echter nog voor ons, meer in het bijzonder de vraag hoe het verder moet met managed services: diensten waarvoor op het internet vaste ruimte wordt gereserveerd om de kwaliteit te garanderen. Kwaliteitsgaranties zijn onder meer nodig bij kritische diensten zoals spraaktelefonie en de sterk in omvang toenemende video-distributie. Op zich verbiedt de nieuwe regeling dergelijk management niet, maar het blijft – ondanks de vier pagina's toelichting – vaag hoe een en ander concreet moet worden uitgewerkt. OPTA krijgt hier een mooie klus op het bordje geschoven en de praktijk zal moeten uitwijzen wat de werkelijke betekenis van de bepaling zal zijn. De toon is in ieder geval gezet.